

Pastori Simo Haavisto (1977–2022)

Pastori Simo Haavistossa Suomen ortodoksinen kirkko menetti yhden nuoren polvensa lahjakkaista työntekijöistä. Hänen henkilöhistoriasaan yhdistyivät akateeminen koulutus ja käytännön seurakuntatyö sekä omistautuminen teologisen tiedon vuorovaikutukselle seurakuntaelämän kanssa.

Simo Haavisto varttui Järvenpäässä ja Mäntsälässä. Lapsuudenkodissaan hän kasvoi yhtäältä sanataiteiden ilmapiirissä – kirjallisuuden ja teatterin – ja toisaalta käytännön taitoja opettavassa maalaisympäristössä. Kiinnostus ortodoksista traditiota kohtaan oli läsnä pienestä pitäen, ja Simo liittyi ortodoksiseen kirkkoon kristinopinleirillään Kaunisniemessä vuonna 1992. Aikuistumiseen kuului jo teininä identiteetin avoin pohdinta ja niin muodoin löydetyn oman elämänpolun rohkea seuraaminen. Yhteydet leirikavereihin säilyivät kirkon piirissä läpi elämän.

Simo Haaviston teologinen opintopolku ei ollut tavanomainen. Hän aloitti siitä, mihin moni tähtää kotimaisten perusopintojen jälkeen, Tessalonikin maineikkaasta Aristoteleen-yliopistosta. Ylioppilaaksi hän oli valmistunut Kallion ilmaisutaidon lukiosta vuonna 1996. Opinnot olivat pitkäaikaisen sitkeän suunnittelun tulosta, ja rahoitusynnä muista haasteista huolimatta Simo toteutti toiveensa. Hän vietti vuodet 1997–2004 Kreikassa. Teologisten opintojen alkuvaiheessa hän asui Vlatadonin historiallisessa luostarissa, joka on Ekumeenisen patriarkaatin keskus teologian opiskelijoita ja tutkijoita varten. Hän kotiutui kirkolliseen elämään ja maan kulttuuriin ja kieleen. Varsinaisten opintojensa ohella hän innostui myös oppimaan opiskelutoverien äidinkieliä unkaria ja viroa. Simo Haavisto valmistui vuonna 2007 Tessalonikin Aristoteleen-yliopiston teologisesta tiedekunnasta maisteriksi (*metaptyhiako*-tutkinto) pääaineenaan Vanhan testamentin eksegetiikka. Tutkintoon sisältyi pedagoginen pätevyys.

Palattuaan Suomeen Simo Haavisto toimi kirkollisen kasvatuksen ja koulun uskonnonopetuksen tehtävissä. Vuosina 2009–2011 hän työskenteli nuorisotyöntekijän toimessa Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa. Ortodoksisten Nuorten Liiton arvostetun hopeisen ansiomerkin Simo oli saanut jo vuonna 1997. Hän oli perustajajäsen

Ortodoksisessa sateenkaariseurassa, jonka tehtävä on keskustella ja edistää sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen asiaa kirkossa sekä tarjota vertaistukea. Simo Haaviston kohdalla voi huomata, ettei teologisen korkeakoulututkinnon suorittaneen maallikon ole helppo löytää työtä. Sama koskee kaikkia naispuolisia teologeja. Omalla kohdallaan hän ei pitänyt kirkollista työuraa itsestään selvänä jatkona teologisille yliopisto-opinnoille.

Vuosina 2012–2019 Simo Haavisto työskenteli Vaasassa maahanmuuttajien suomenopettajana, seurakunnan kanslistina ja uskonnonopettajana suomen ja ruotsin kielellä. Hän toimi seurakunnan luottamuselimissä ja oli kirkolliskokouksen maallikkojäsen vuosina 2013–2016.

Kysymys pappeudesta liittyi Simo Haaviston kohdalla selibaattiin sitoutumiseen, ja pitkän harkinnan tuloksena hän tuli ratkaisuun. Oulun metropoliitta Elia vihki hänet diakoniksi 29.5.2016 ja papiksi 15.10.2017 pyhän Nikolaoksen kirkossa. Isä Simo palveli diakonina ja pappina muiden töidensä ohessa, kunnes sai nimityksen Nurmeksen kappeliseurakunnan papin sijaiseksi vuoden 2020 alussa ja tuli valituksi vakituiseksi samana vuonna.

Simo Haavisto oli poikkeuksellinen ortodoksinen teologi. Hän ei ollut kiinnostunut kirkollisesta urasta eikä havitellut papillisia arvoasteita. Hän ei peitellyt sukupuolista suuntautumistaan eikä suhtautunut kevyesti selibaattiin. Hän pyrki toteuttamaan teologista oppineisuuttaan kirkon työssä – nuorisotyöntekijänä, uskonnonopettajana ja pappina. Hän halusi toteuttaa liturgiikan, eksegetiikan ja yleensä teologisen työn tuloksia ihmisten tasolla, kirkon todistuksessa ja palvelussa. Hän kuului jo sata vuotta vaikuttaneeseen ortodoksisen teologian suuntaan, joka korostaa relevanttia liturgista elämää ja kirkollisen opetuksen teologista tasoa. Tämän hän pani toimeen Nurmeksen kappeliseurakunnan pappina, ja pandemian aikana koko kirkkokunta pääsi streamin kautta mukaan hänen työhönsä. Pastori Simo Haavisto menehtyi sairaskohtaukseen kotonaan 1.11.2022.

Heikki Huttunen